

Nowy wspólnik w spółce z o.o.

GRZEGORZ OLSZEWSKI

radca prawny w Kancelarii KSP Legal & Tax Advice w Katowicach

Skład osobowy wspólników w spółce z o.o. może ulec zmianie na skutek różnych zdarzeń. W każdym przypadku przyjęcie wspólnika do spółki wymagać będzie dochowania wyznaczonych przepisami prawa formalności. Możliwe warianty wstąpienia nowego wspólnika do spółki z o.o. ograniczają się w polskim porządku prawnym do: nabycia istniejących udziałów od dotychczasowego wspólnika w drodze czynności prawnej (art. 180 k.s.h.); nabycia istniejących udziałów od zmarłego wspólnika w charakterze spadku (art. 183 k.s.h.); objęcia nowo utworzonych udziałów w spółce (art. 259 k.s.h.); przejęcia udziałów wspólnika wyłączonego ze spółki (art. 266 § 3 k.s.h.).

W przypadku nabycia udziałów od dotychczasowego wspólnika najprostszą formą nabycia istniejących udziałów będzie umowa z ich właścicielem, tj. wspólnikiem spółki. Umowa powinna być pod rygorem nieważności zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Z perspektywy spółki nabywca udziałów staje się wspólnikiem od chwili złożenia przez niego zawiadomienia o przejściu udziałów na jego osobę wraz ze stosownym dowodem nabycia, tj. najczęściej odpisem umowy. Oznacza to, że uprawnienia korporacyjne nowego wspólnika, np. możliwość wzięcia udziału i głosowania na zgromadzeniu wspólników, nie są zależne od dokonania rejestracji zmiany składu osobowego spółki przez zarząd. Wystarczy zawarcie stosownej umowy oraz zawiadomienie.

Nabycie istniejących udziałów może być jednak również bardziej skomplikowane. Nabywca udziałów powinien w szczególności upewnić się, czy umowa spółki nie wprowadza ograniczeń dotyczących zbywania udziałów. Np. czy dla skutecznego dokonania tej czynności nie jest wymagana zgoda spółki. Ewentualnie, czy inni wspólnicy nie korzystają z prawa pierwszeństwa lub pierwokupu. Zawarcie umowy bez uwzględnienia tego typu wymagań prowadzić będzie co do zasady do bezskuteczności nabycia udziałów wobec spółki. W przypadku nabycia udziałów w drodze spadku również w grę mogą wchodzić ograniczenia lub nawet wyłączenie wstępowania nowych wspólników ustanowione w umowie spółki. W takich sytuacjach jednak umowa spółki powinna określać warunki spłaty spadkobierców niewstępujących do spółki.

Jeżeli w ramach podwyższenia kapitału zakładowego spółki poprzez utworzenie nowych udziałów dotychczasowi wspólnicy nie wykonują prawa pierwszeństwa lub objęcia lub prawo to zostało wyłączone, udziały mogą być objęte przez osobę spoza grona wspólników. Skuteczne przystąpienie nowego wspólnika w tym trybie wymagać będzie dokonania rejestracji podwyższenia kapitału w KRS. Dopiero z chwilą wpisu w rejestrze obejmujący udziały stanie się wspólnikiem.

Wcześniej, jeszcze przed złożeniem wniosku o rejestrację, wstępujący wspólnik powinien złożyć oświadczenie w formie aktu notarialnego o przystąpieniu do spółki oraz o objęciu nowych udziałów. Konieczne będzie także pokrycie przez niego udziałów poprzez wniesienie wkładu gotówkowego lub aportowego.

W przypadku wyłączenia wspólnika jego udziały mogą zostać przejęte zarówno przez dotychczasowych wspólników, jak i przez osobę trzecią. Do przejęcia udziałów przez nowego wspólnika w tym trybie znajdują zastosowanie w sposób analogiczny reguły dotyczące nabywania istniejących udziałów. Oświadczenie o nabyciu udziałów w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi powinno być jednak złożone jedynie przez nabywcę udziałów. © P